

Lühiülevaade 2022. aasta valla eelarvest

Vald kinnitas oma prioriteedid 2022. aastaks [eelarvestrateegias 2022–2025](#), mis võeti vastu 2021. aasta oktoobris. 2022. aasta eelarve eelnõu koostamisel lähtuti, et majanduskulude kasv on kuni 5% . Palgafondi kasv üldjuhul 7% ja tulumaksu kasv 6%.

2022.aastaks on valla prioriteetideks:

- Muuseumi parkla lõpetamine
- Investeeringud teedesse – mustkatete rajamine
- Põhikooli ventilatsiooni uuendamine
- Lasteaia tuleohutusnõuetega vastavusse viimine
- Liiva keskuse parkla ehitamine
- Piiril Magasiida katuse rekonstrueerimine
- Hüdrokopteri soetamine
- Spordihoone ja ujula projekteerimine
- Hüdrokopteri soetamine
- Koguva karjääris killustiku tootmine

• Jätkusuutlik eelarvepositsioon ning konservatiivne eelarvepoliitika – kõik eelarvepoliitilised otsused langetatakse eelarvestrateegia koostamise käigus ning arvestatakse kõikide rahastamisallikatega. Laenukoormus hoitakse seadusega lubatud piirides ning põhitegevuse tulem katab laenu tagasimakse ja teenindamisega seotud kulud ning võimaldab investeeringuid ka osaliselt kaasfinantseerida.

Põhitegevuse tulud¹

2022. aasta eelarves on planeeritud tulud 3 316 584 eurot. See on 86 723 eurot ehk -2,69% vähem kui 2021. aasta tegelik täitmine.

- Eelarve tuludest 2 282 694 eurot moodustavad maksud, sh tulumaks 2 195 694 eurot, mis moodustab eelarve tuludest 66,2% (võrreldes eelmise aastaga suureneb +6%)² ja maamaks.
- Kaupade ja teenuste müügist kogutakse eelarvesse 7,6% ehk 252 972 eurot. Eelmise 2021. aasta tegelik täitmine oli 287 748 eurot. Laekumise vähenemist mõjutab eelkõige asjaolu, et 2021. aastal tekkisid Noortekeskusele projektipõhised tulud summas 41 872 eurot. Samuti ei taastu veel muuseumi ja kultuuriürituste tulud.
- Saadud toetused moodustavad eelarve tuludest 23%, ulatudes 762 918 euroni (-2,3%).
- Muud tulud (keskkonnatasud jms) moodustavad eelarve tuludest 0,54% ehk 18 000 eurot (+364%). Tulude suurenemine on seotud karjääri kaevandamistasude laekumisega vallaeelarvesse.

Põhitegevuse kulud³

2022. aasta eelarves on planeeritud põhitegevuse kulud 3 061 530 eurot. See on 530 135 eurot ehk +20,9% enam kui 2021. aasta tegelik täitmine.

¹ maksutulud, tulud kaupade ja teenuste müügist, saadavad toetused, muud tegevustulud

² sellist tähistust, võrdlemaks 2022. aasta eelarvet 2021. aasta täitmisega kasutatakse dokumendis läbivalt

³ antavad toetused, muud tegevuskulud

Muhu valla 2022 eelarve lühiülevaade

Põhitegevuse kulud jaotuvad üheksa erineva valdkonna vahel, mis omakorda jagunevad majandusliku sisu alusel kaheks: majandamis- ja tööjõukulud.

Põhitegevuse kulud jaotuvad järgmiselt:

- **Üldiste valitsemissektori teenused**

Kulude eelarve on kokku 519 545 eurot ja see moodustab kogu põhitegevuse kulude eelarvest 17,0%. Eelarve suureneb võrreldes 2021.aasta tegeliku täitmisega +17%. Suurenemine on seotud asjaoluga, et 2022 eelarves suurendati reservfondi summat 20 000 euro võrra, so varasema 55 tuhande asemel on 75 tuhat eurot. Ülejäänud osas on tegemist palgafondi suurenemisega.

- **Avalik kord**

Kulude eelarve kokku on 45 500 eurot, mis moodustab põhitegevuse kuludest 1,5%. Siin kajastuvad Muhu Vabatahtliku Päästekomando majanduskulud ja muud päästekulud.

- **Majandus**

Kulude eelarve kokku 307 164 eurot, mis moodustab põhitegevuse kuludest 10%. Eelarve suureneb võrreldes 2021.aasta tegeliku täitmisega +67%. Suurenemine on tingitud Koguva karjääri majanduskulude kasvuga summas 85 000 eurot seoses killustiku tootmisega. Vastavalt bussi tegelikule kasutamise sisule viiakse bussi kulud üle tegevusalale koolitransport hariduskulude all.

- **Keskkonnakaitse**

Kulude eelarve kokku 160 572 eurot, mis moodustab põhitegevuse kuludest 5,2%. Eelarve väheneb võrreldes 2021.aasta tegeliku täitmisega -5,6%. Vähenemine on seotud uue reoveepuhasti kasutusele võtmisel Kuressaare Veevärk AS-i poolt, mistõttu reovee veokulud Kuressaarde lõpevad või on oluliselt väiksemas mahus.

- **Elamu-ja kommunaalmajandus**

Kulude eelarve kokku 92 214 eurot, mis moodustab põhitegevuse kuludest 3%. Eelarve suureneb võrreldes 2021.aasta tegeliku täitmisega +14,8%. Suurenemine on seotud peamiselt Liiva turuala majandamiskulude suurenemisega ja palgafondi tõusuga.

- **Tervishoid**

Kulude eelarve 500 eurot, mis moodustab põhitegevuse kuludest 0,02%. Eelarve ei muutu.

- **Vaba aeg ja kultuur**

Kulude eelarve kokku 350 875 eurot, mis moodustab põhitegevuse kuludest 11,5%. Eelarve suureneb võrreldes 2021.aasta tegeliku täitmisega +3,7%. Muusemi majanduskulude eelarvestamisel lähtutakse 2020. aasta eelarvest, sest 2021 eelarvet vähendati oluliselt. Noortekeskuse tööjõukulud suurenevad seoses noorsootöötaja ametikoha täitmisega 1,0 koormusega varasema 0,6 asemel. Noortekeskuse majandamiskuludesse on lisatud projekti „Noorteinfo“ tegevuste elluviimiseks 2022 aastal 15 000 eurot. Tegevusalale muu vaba aeg, kultuur ja religioon lisatakse 2000 eurot toetuseks, mille eesmärk on toetada erinevate MTÜ-de jm isikute projektide omaosalusi objektidele ja sündmustele, mis hõlmavad avalikku huvi.

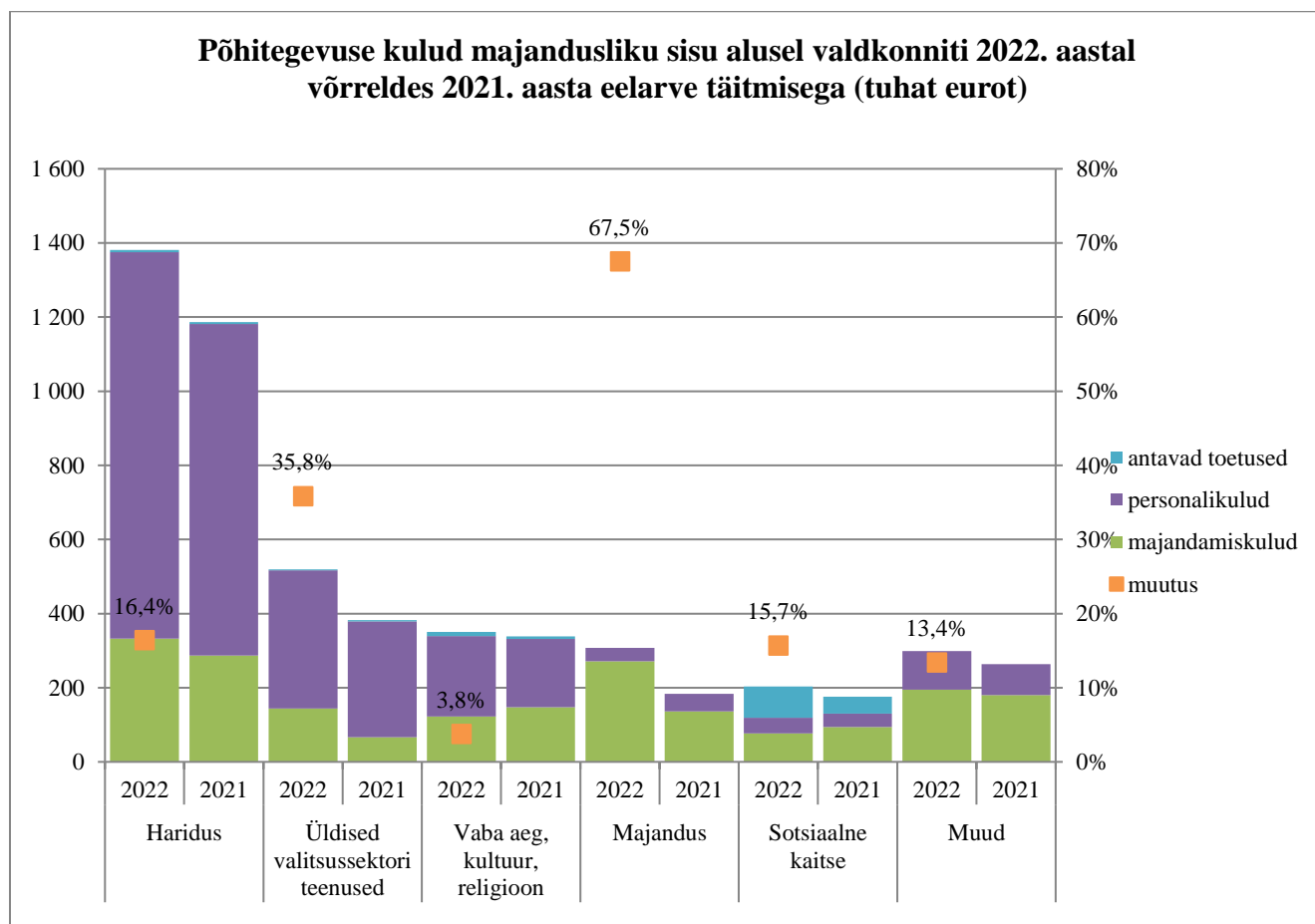
- **Haridus**

Kulude eelarve kokku 1 381 388 eurot, mis moodustab põhitegevuse kuludest 45,1%. Eelarve suureneb võrreldes 2021 aasta tegeliku täitmisega +16,4%. Siin kajastuvad lasteaia ja põhikooli personali töötasud, kulud koolitranspordile ja koolitoidule ning teistelt omavalitsustelt haridusteenuse ostmise kulud. Kasv on seotud põhikooli riigipoolse toetusfondi eraldise suurenemisega.

- **Sotsiaalne kaitse**

Kulude eelarve kokku 203 772 eurot, mis moodustab põhitegevuse kuludest 6,7%. Eelarve suureneb võrreldes 2021.aasta tegeliku täitmisega +15,6%. Suurenemine on seotud riigi poolt eraldatud energiatoetusega leibkondadele summas 29 000 eurot.

Põhitegevuse kulud asutuste kaupa 2022. aastal võrreldes 2021. aasta tegeliku täitmisega (tuhat eurot)

Investeeringustegevus

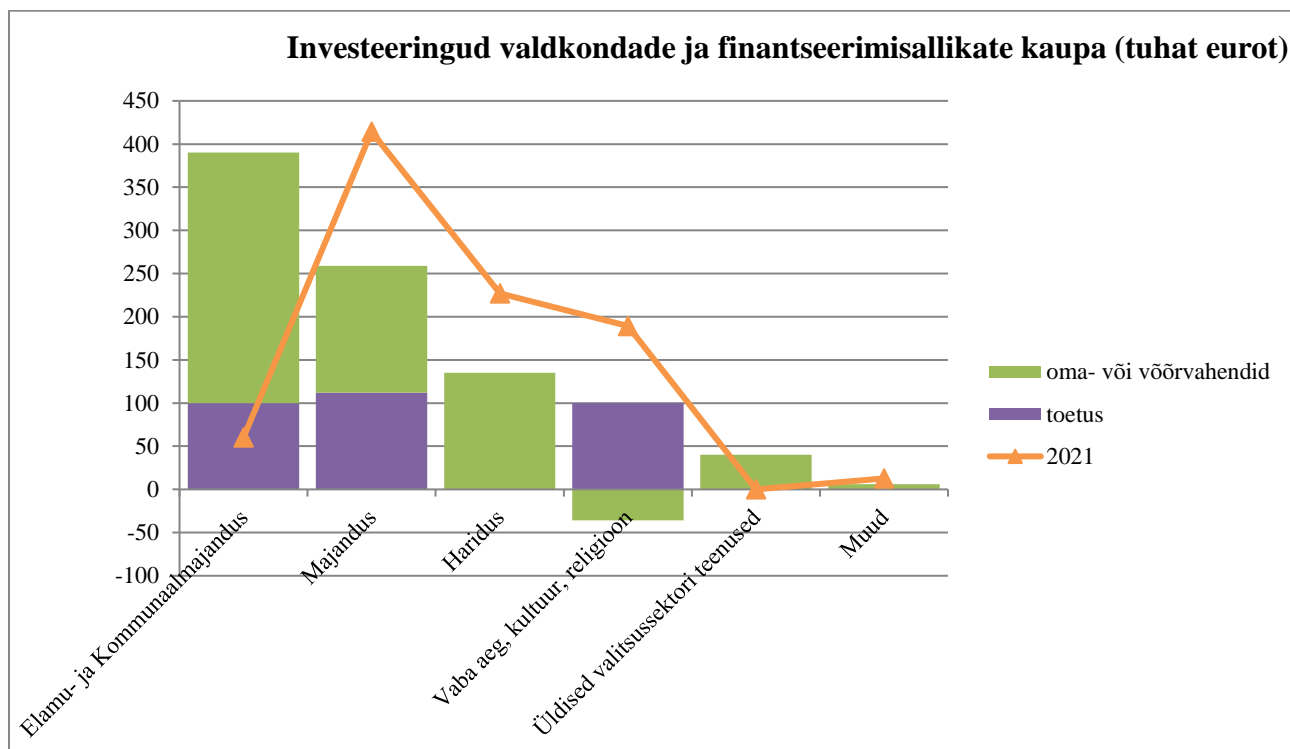
2022. aasta eelarves on planeeritud investeeringustegevusteks -596 705 eurot, mis on 71 787 eurot ehk 13,7% rohkem kui 2021. aasta tegelik täitmine. Suurenemine on tingitud mitmete suurte investeeringuobjektidega.

Investeeringud koosnevad:

- **Põhivara soetusest 894 160 eurot;**
 - Suurimad investeeringuobjektid on:
 - Vallamaja sisustus 40 000 eurot;
 - Magasiaida katus Piiril 80 000 eurot;
 - Muhu Põhikooli ventilatsioon 100 000 eurot;
 - Muhu Põhikooli kõnniteed 10 000 eurot;
 - Muuseumi parkla 50 000 eurot ja museaalid 14 160 eurot;
 - Liiva keskuse parkla 230 000 eurot;
 - Liiva keskuse sadevete äravool jm investeeringud 30 000 eurot;
 - Liiva ühisveevärgi- ja kanalisatsiooni investeeringud 50 000 eurot;
 - Spordihoone ja ujula projekteerimine 25 000 eurot;

Muhu valla 2022 eelarve lühiülevaade

- Valla teed 85 000 eurot
 - Hüdrokopteri soetus 174 000 eurot;
 - Hellamaa Kruusiaugu sotsiaalkorteri remont 6 000 eurot.
- **Põhivara müügist** 20 000 eurot;
 - **Põhivara sihtfinantseerimiseks saadavad toetused** 337 200 eurot;
 - **Põhivara soetuseks antavad toetused** -50 000 eurot;
 - **Intressikuludest** -9 790 eurot;
 - **Intressituludest** 45 eurot.

Käesoleval aastal on valla **omafinantseerimisvõime** ehk põhitegevuse tulude ja põhitegevuse kulude vahe **255 054 eurot** ehk 7,7 % põhitegevuse tuludest, millest tasutakse laenu põhiosa tagasimaksed 175 977 eurot, laenu intressikulud 9 790 eurot ning rahastatakse käimasolevaid investeeringuid. Eesmärk on seda taset hoida ka järgnevatel aastatel, et säilitada investeerimisvõimekus.

Põhivara müügist saadav 20 000 eurot suunatakse investeeringuteks.

Likviidsete varade maht väheneb -217 628 euro võrra, ulatudes 2022 aasta lõpuks **292 070 euroni**. Eesmärk on seda taset hoida ka järgnevatel aastatel, et säilitada maksevõime.

Netovõlakoormus (kohustused miinus likviidsed varad) on 2022. aasta lõpuks 19% põhitegevuse tuludest ehk 626 386 eurot.

Reservfond on 75 000 eurot.